

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing op het schorsingsverzoek van <naam klager>, verder ook te noemen de klager die verblijft bij Livio, verder te noemen zorgaanbieder.

VERZOEK EN PROCEDURE

De commissie heeft de klacht en het schorsingsverzoek op 12 juni 2025 ontvangen. De klacht gaat over de beperking van zijn bewegingsvrijheid te weten niet binnen de afdeling en het niet naar buiten de afdeling kunnen gaan met zijn elektrische rolstoel.

De klager heeft een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de beslissing inzake de beperking van zijn bewegingsvrijheid binnen de afdeling.

De voorzitter heeft zowel de cliëntenvertrouwenspersoon die klager bijstaat, de (vervangend) mentor van klager, als de behandelend specialist ouderengeneeskunde (SOG) uitvoerig gesproken. De voorzitter acht zich voldoende voorgelicht.

OVERWEGINGEN

In de klachtbrief van 12 juni 2025 wordt geklaagd over één vorm van onvrijwillige zorg die echter in de praktijk uitwerkt op twee domeinen. Zoals namens klager toegelicht in de klachtbrief is de elektrische aandrijving van zijn rolstoel onklaar gemaakt en kan hij daardoor niet meer met de (zwarte) elektrische rolstoel rijden. Zulks leidt tot beperking van de bewegingsvrijheid buiten de afdeling waar klager verblijft, maar ook binnen de afdeling. Klager komt letterlijk niet meer van zijn plek zonder hulp. Klager heeft verzocht de beslissing te schorsen zodat zijn beperking bewegingsvrijheid binnen de afdeling wordt opgeheven. Ten aanzien van de beperking bewegingsvrijheid buiten de afdeling heeft hij wel een klacht ingediend maar geen schorsingsverzoek gedaan. Klager beschouwt het kennelijk als twee separate maatregelen.

In het kader van de beoordeling van het schorsingsverzoek wordt ervan uitgegaan dat sprake is van onvrijwillige zorg die wordt verleend op basis van de Wet Zorg en Dwang (Wzd). Klager is gediagnostiseerd met NAH en de zorg die hij nodig heeft is zorg die gebruikelijk binnen een Wzd locatie wordt verleend. De commissie is bevoegd om van de klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in zijn klacht nu deze schriftelijk en gemotiveerd is ingediend. Op grond van de Wzd heeft de commissie de bevoegdheid de beslissing tot toepassen van onvrijwillige zorg te schorsen.

Het standpunt van klager blijkt uit de klachtbrief en de toelichting daarop. Klager is van mening dat de beslissing om zijn elektrische rolstoel onklaar te maken en daardoor zijn

bewegingsvrijheid te beperken ten onrechte is genomen en ten aanzien van het gevolg dat dit heeft voor zijn mobiliteit binnen de afdeling niet proportioneel is, althans niet redelijk om toe te passen. De maatregel die is ingezet als onvrijwillige zorg is ingezet om te voorkomen dat er verkeersonveilige gedragingen plaatsvinden. Als zodanig is de maatregel bedoeld voor het afwenden van ernstig nadeel buiten de afdeling.

De SOG heeft uitvoerig geschetst wat de aanleiding voor deze maatregel is geweest. Klager nam deel aan het verkeer buiten de afdeling en dat heeft tot diverse incidenten geleid. Zo is er een aanrijding met een vrachtwagen geweest, is klager door een glazen ruit gereden, tegen een taxi aangereden en zijn er diverse beschadigingen aan de rolstoel.

Verkeersdeelname is absoluut gevaarlijk aldus de SOG en dat is mede gebaseerd op informatie van de ergotherapeut. De maatregel is in overleg met de mentor genomen. Met klager zijn geen afspraken te maken.

Dat de maatregel een heel erg groot bijkomend nadeel heeft wordt door alle partijen erkend. De enige manier om klager niet meer deel te laten nemen aan het verkeer is zijn elektrische rolstoel onklaar te maken. Daardoor kan hij ook binnen de afdeling zich niet verplaatsen. Dat is niet beoogd en ook door niemand gewenst. Om die reden wordt gezocht naar een tussenoplossing. Klager verblijft op een open afdeling. Het plaatsen van een digitale beveiliging bij de voordeur kan niet binnen enkele dagen gerealiseerd worden. Nu wordt overwogen de deur van de afdeling dan maar op slot te doen, maar daarbij worden de rechten van andere bewoners en bezoekers beperkt. Met klager afspraken maken lukt niet, aldus de SOG, omdat klager niet leerbaar is en zelf het gevaar niet inziet. Zulks blijkt ook uit het feit dat klager zelf aangeeft geprobeerd te hebben de rolstoel weer te laten rijden.

Bij het beoordelen van het schorsingsverzoek hanteert de commissie een terughoudende toets. Naar het oordeel van de commissie moet het gaan om een beslissing die op basis van een voorlopige beoordeling zodanig onredelijk of onbillijk is, dat dit een schorsing rechtvaardigt, of dat er op het moment van beoordelen een spoedeisend belang speelt.

Bij de behandeling van de klacht zullen al deze aspecten aan bod komen en kunnen partijen uitgebreid op elkaars standpunten reageren. In het kader van de voorlopige beoordeling kan in ieder geval worden vastgesteld dat er overleg is gevoerd met de vertegenwoordiger van klager en dat naar alternatieven is en wordt gekeken. De beslissing is niet lichtvaardig genomen. Dat er een probleem speelt rondom verkeersveiligheid is niet in debat en dat zulks moet worden opgelost wordt ook de vertegenwoordiger van klager gezien. In de klachtzaak zal dienen te worden beslist of de nu gekozen onvrijwillige zorg mag worden voortgezet en voldoet aan alle eisen die de wet daaraan stelt. Met de beperkte informatie die in het kader van het schorsingsverzoek beschikbaar is dient nu een beslissing te worden genomen over het schorsingsverzoek.

Ten aanzien van de beslissing om klager niet langer deel te laten nemen aan het verkeer kan niet worden vastgesteld dat er sprake is van een beslissing die zodanig onredelijk is dat dit een schorsing rechtvaardigt. Een voorlopige weging van de argumenten daartoe noopt tot

terughoudendheid bij dit schorsingsverzoek. Er lijken veel argumenten aanwezig om deze beslissing te nemen. Of daarbij het stappenplan volledig is gevolgd staat nu niet ter beoordeling.

Dat geldt echter niet voor de gevolgen die de beslissing heeft voor de interne mobiliteit van klager. Dat hij door het onklaar maken van zijn rolstoel ook binnen de afdeling zich niet meer kan verplaatsen, acht de commissie niet proportioneel en niet redelijk. Bovendien is dat ook niet beoogd met de maatregel en is er geen nadeel gesteld dat daarmee wordt voorkomen. Schorsing van beperking van de bewegingsvrijheid binnen de afdeling zou dan ook voor de hand liggen.

Echter, schorsing van de maatregel brengt met zich dat niet alleen de interne beperking wordt opgeheven maar ook de externe beperking. Het een kan niet los van het ander, tenzij er een oplossing wordt gevonden om met behoud van bewegingsvrijheid binnen de afdeling er een beperking is om naar buiten te gaan. Dat wil ook de zorgverlener en daar wordt druk naar gezocht. In dat kader heeft de CVP aangeboden (nogmaals) met klager te bespreken akkoord te gaan met de afspraak om alleen met de rolstoel binnen de afdeling te bewegen. Wellicht biedt dit een mogelijkheid.

Dit alles afwegend brengt de voorzitter tot het oordeel dat er op dit moment onvoldoende aanleiding is om te kunnen concluderen dat sprake is van een onjuiste beoordeling door de zorgverantwoordelijke. In het verlengde daarvan ziet de voorzitter geen reden om gebruik te maken van zijn bevoegdheid tot schorsing van het besluit tot het beperken van de bewegingsvrijheid in afwachting van de beslissing op de behandeling van de klacht door de commissie. Hoewel kan worden vastgesteld dat niet schorsen van de onvrijwillige zorg tot nadeel bij de cliënt zal blijven leiden, maakt dit de beslissing niet anders. Immers schorsen van de beperking intern zou automatisch leiden tot opheffing van de beperking extern en dat gaat in het kader van de voorlopige beoordeling te ver.

In het kader van deze beslissing roept de voorzitter partijen op zich tot het uiterste in te spannen om op zo kortst mogelijke termijn een oplossing te bedenken waarbij recht wordt gedaan aan het belang van verkeersveiligheid, maar waarbij de beperking bewegingsbeperking binnen de afdeling wordt opgeheven. Hoe dit technisch moet worden vormgegeven valt buiten het kader van deze beslissing. De inspanning van de zorgverlener zal echter behoorlijk dienen te zijn. Bij de behandeling van de klacht zal het onderzoek verder gericht zijn op de geoorloofdheid van de maatregel en de geleverde inspanningen ongetwijfeld medebepalend voor het uiteindelijke oordeel.

Dit alles afwegend komt de voorzitter tot de conclusie dat er thans onvoldoende gronden zijn om de beslissing tot beperking van de bewegingsvrijheid te schorsen.

BESLISSING

Het verzoek tot schorsing van de beslissing tot het toepassen van onvrijwillige zorg in de vorm van beperking van de bewegingsvrijheid wordt afgewezen. Voor het overige worden alle beslissingen aangehouden.

Deze uitspraak is vastgesteld op 13 juni 2025

mr. C.W.M. Verberne
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren